

මානව පරිසර සංරක්ෂණ සංගමය

Human Environmental
League for Preservation

HELP – for helse, miljø og fredsarbeid

Nyhetsbrev nr. 7

Redaksjonen avsluttet: 05.01.2010

HÅPET ER LYSEGRØNT!

I ETTERKANT AV et nær resultatløst klimamøte i København og ved inngangen til et nytt tiår, har statsminister Stoltenberg uttalt at Norge fortsatt skal bidra til å finne løsninger gjennom å kjøpe regnskog og utslippskvoter, samt å utvikle ny teknologi. Uviljen mot, eller angsten for, å peke på at også vi, som verdensborgere og individuelle konsumenter, har et dypere moralsk ansvar, er påfallende. Statsministeren ønsker sikkert ikke å framstå som moraliserende, men her forveksler han, *og de fleste av oss*, moral med moralisme. Denne ulykksalige sammenblandingen av moralske råd og moralisme har gjort det til et tabu å si at ”nok er nok”.

Vi ligger på toppen ikke bare i forbruk, men også i forbruksøkning. I tiåret fra 1999 til 2009 økte nordmenns kjøpekraft med 40 prosent. Og vi skal bli enda rikere. Svært mye av våre klimagassutslipp og vårt økologiske fotavtrykk er resultatet av vårt forbruk i vid forstand.

Jeg tenker at fattigere mennesker, som også lever mer sårbart i forhold til miljø- og klimaendringene, har noe viktig å lære oss. Derfor er det med glede jeg hører og leser hvordan kjente og ukjente venner i Sri Lanka (blant annet i organisasjonen HELP) jobber for et mer miljøvennlig samfunn, med tilpasset teknologi. Derfor blir deres virksomhet en kilde til inspirasjon for meg. Forhåpentlig vil jeg påta meg et større personlig ansvar. Og forhåpentlig kan HELP – og andre grasrot-bevegelser – stimulere til mer *mot*, også her hjemme. Vi kommer til å trenge mange modige mennesker, også modige politikere, det neste tiåret.

Med ønske om godt nytt år fra Asbjørn.

Håpet er grønt: I Sri Lanka praktiseres ofte samplantinger, som her (på bildet øverst og her): Tebuskene vokser sammen med *Gliricidia*, et hurtigvoksende treslag som tilhører erteblomstfamilien.

Gliricidia har røtter som trenger dypt. På røttene vokser bakterie-knoller, og disse fikserer nitrogen fra atmosfæren. Trærne som kan bli 10 m høye, må styves, og bladverket brukes til grønn gjødsling av andre vekster eller som proteinrikt dyrefôr. Planten kan også brukes til medisin. Veden brukes som brensel på kjøkkenet.

Tidligere ble tebuskene plantet på bratte arealer uten å jorda ble terrassert eller beskyttet på annen måte. I dag blir te og mange andre vekster samplantet med bl.a. *Gliricidia*.

I Sri Lanka plantes det også mye *Gliricidia* i plantasje for å produsere biobrensel. Slik håper myndighetene å redusere behovet for elektrisitet fra kullkraft.

NYTTÅRSBREV FRA SIRIPALA

Fra Children's Fair i Millaniya

Kulturskolen underholder i forbindelse med nyttårsfeiringen og cricket-turneringen.

Kjære venner!

FØRST VIL JEG takke så mye for all hjelp vi har fått gjennom HELP og ønske dere God Jul og et Godt Nytt år i 2010, på vegne av styret i HELP, alle arbeidsgruppene, barnegruppene og medlemmene i Horana, Millaniya og Deniyaya. Dere tenker kanskje at en liten sum penger ikke kan bety så mye: Men deres bidrag, sammen med vår innsats, tro og forpliktelse, blir i sum en mektig, menneskelig kraft. Her vil jeg nevne noe av det viktigste vi utførte i 2009:

- Vi gjennomførte kulturskole / ettermiddagsklasser (Sathkara) med stor suksess i både Horana og Millaniya.
- Vi plantet Naa- og Kohomba-trær på verdens miljødag.
- Vi ryddet avfall og søppel m.m. i både Horana og Millaniya, for å stanse dengue-epidemien.
- Vi arrangerte et seminar for skolebarn i ledertrening.
- Vi hadde grønnsaksmarked for barna i Millaniya.
- Vi avholdt en shramadana og mudret en irrigasjonskanal for å hjelpe bøndene.
- Vi hadde eget program for barna på verdens barnedag, i samarbeid med Labugama School.
- Og vi arrangerte en ny kulturfestival for barnegruppene våre, hvor også myndighetspersoner (Assistant Government Agent) deltok.

Første nyttårsdag arrangerte vi en cricket-turnering i Millaniya for 20 barnegrupper. Vi brukte også denne anledningen til å skape større bevissthet om hvor viktig det er å beskytte miljøet og plante trær.

Vi ønsker dere alt godt!
Beste hilsen Siripala med familie

I 2009 HAR VENNEFORENINGEN bidratt med kr. 23.550,- som har blitt overført i sin helhet. Vi takker så mye for alle bidrag, små og store. I neste nummer vil vi få med et regnskap som viser hvordan pengene er brukt.

REISEBREV FRA HANSA C. K. GAMAGE, SOMMEREN 2009:

ETTER FIRE ÅR I NORGE fikk jeg endelig anledning til å besøke min familie og venner i Sri Lanka sist sommer. Her følger en liten reiseskildring om organisasjonen HELP (Human Environmental League for Preservation) som driver ulike virksomheter for å hjelpe mennesker som ikke har økonomisk grunnlag for dette alene.

HELP har for tiden ansvaret for to opplæringscentre for barn og unge som ikke har råd til å gå i ettermiddagsskole (privatskole), som er et viktig del av Sri Lankas skolesystem. Hovedsenteret ligger i Dolahena og har åpent alle ukedager, unntatt søndag. Søndager er det senteret i Millaniya (en landsby for tsunami-familier og krigsinvalid) som tar i mot barn som ikke kan reise hele veien til Dolahena.

HELP har engasjert ulike lærere som bidrar etter behov: Matematikk, naturfag, engelsk, forming, musikk og dans er hovedfagene. Men elevene får også kunnskap om emner som miljø, historie, sosiale spørsmål, lek, sport og mye annet.

Formingsklassen i Millaniya

Oversatt: Sathkara children's society, Millaniya

Da jeg besøkte dem, lot elevene til å være svært glade for undervisningen de fikk. Ikke bare barna, mens også de foresatte. Foreldrene blir lykkelige når de ser at barna får en utdanning de ellers ikke hadde hatt råd til å betale. Tradisjonelt har barna fulgt i foreldrenes fotspor og droppet ut av skolen for å få seg arbeid når livet ble for tøft.

Det er ikke bare barna som får ekstra-undervisning; også foreldrene og de voksne i distriktet får en viss opplæring av HELP i for eksempel økonomi og sparing. Folk som ikke er vant til å utnytte de nærmeste ressursene (kjøkkenhagen) til et enkelt og rimelig liv, blir undervist av HELP-folk: Hvordan skal jeg hjemme-kompostere, eller hvordan skal vi beskytte oss mot dengue- og malariamyggen?

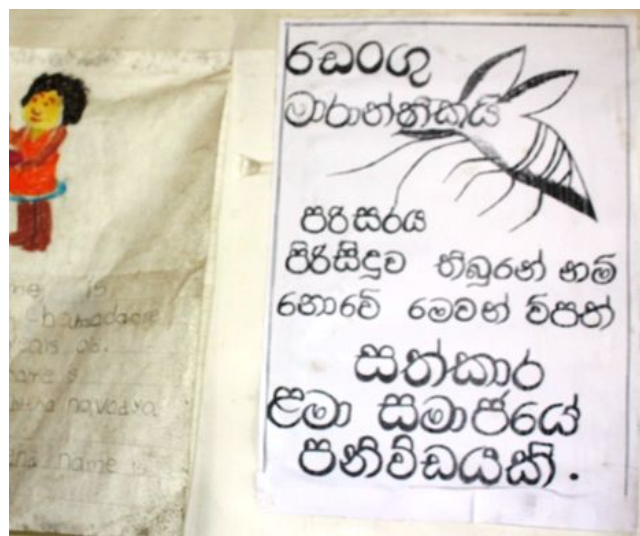
Landsbyen Millaniya, 7 km sørvest for Horana. Her har myndighetene plassert tsunami-flyktninger og familier av krigsinvalid, i rekkehusene midt i google earth-bildet.

Kjøkkenhager i Millaniya

HELP søker å beskytte både det menneskelige fellesskapet og miljøet. Naturvernet skal prioriteres på samme nivå som mennesket. Dersom miljøet beskyttes, vil miljøet også gi bolig til menneskene i et land som Sri Lanka. Å beskytte regnskogen, hvordan hindre jordskred og hvordan drive egen kjøkkenhage er noen av favoritttemaene. Folk i Sri Lanka er vokst opp med å plante og høste til eget kjøkken, samt selge for å tjene penger. HELP forsøker å sette dem i stand til å drive kjøkkenhagen mer systematisk.

HELP-medarbeidere går fra dør til dør og informerer folk om miljørettet helsevern. Dessuten henger de opp plakater som forklarer folk hvordan de skal bekjempe dengue-myggen i sitt nærmiljø. Denne spesielle myggen (*Aedes spp.*) oppformerer seg alle steder vann samles, for eksempel i gamle bildekk eller hermetikkbokser eller plastavfall. HELP organiserer derfor innsamling av slikt avfall i regi av barn og unge.

Plakater om sykdommen dengue som spres av mygg.

Når det gjelder helse, støtter HELP de lokale legene som tilbyr tradisjonell ayurvedisk medisin (plantemedisin). Plantene dyrkes i hagen. Èn av musikk lærerne til HELP, Sampath i landsbyen Aggona har fått støtte til å etablere et lite utvalg for

Musikkskole-lærer Sampath utenfor helsedrikk-butikken

"Kola kända" betyr avkok av friske blader.

ayurvedisk helsedrikk i Horana by. Utsalget er skiltet *kola kända* som litterært betyr "avkok av grønne blad", men kanskje heller bør omtales som *juice spot* eller *helse i hver dråpe?*

HELP planlegger mange nye aktiviteter og virksomheter i framtiden, for et bedre miljø for oss og senere generasjoner. Så – hvis du vil hjelpe HELP, betyr det hjelp til selvhjelp. Så enkelt er budskapet fra HELP til lokalsamfunnet.

Med de beste ønsker om et godt nytt år til dere alle, fra Hansa.

VOLONTØR-TJENESTE

Åsta S. Tufto (19) er invitert til å besøke HELP i januar-februar i år. Hun håper å få oppleve landsbyliv, sri lankisk kultur og religion på nært hold. Hun vil gjerne delta på dugnad og i engelsk-undervisningen i regi av HELP. Dessuten har vi bedt henne om å intervju noen av HELPs mange medarbeidere. Vi ønsker henne god reise!

HELPs adresse i Sri Lanka:

Siripala Gamage, 'Charika', Dolahena, Horana.
 Telefon: +94 34 22 63 142, mobil +94 77 97 19 686
 E-post: siripalagamage@yahoo.com
 URL: <http://www.sathkara.blogspot.com>
 HELPs bankkonto: A/C 0000720064 i Bank of Ceylon
 87, Anguruwathota Road, Horana, Sri Lanka
 Registrert NGO under Voluntary Service Organisation
 Act. No. 8 of 1998 No. HDS/S.S.O/11/2001

HELPs kontakter i Norge:

Asbjørn Tufto, Nybuvegen 61, 2609 Lillehammer
 Tlf. +47 61 25 44 09, mobil +47 97 56 12 21
 E-post: asbjorn@tufto.no
 Hans Petter Hansen, Krystallv. 4, 2322 Ridabu
 Tlf. +47 62 53 32 21, mobil +47 480 73 541
 E-post: hanshans@bbnett.no
 Bankkonto: 2020 32 12187. Swiftkode: SWEDNOKK
 IBAN-nr.: NO83 2020 3212 187